

OPEN
MONUMENTENDAG
HEERLEN

ROODTE 2017

WANDELROUTE 1

OPEN MONUMENTENDAG HEERLEN

2017

3 KM

Introductie

Voor Open Monumentendag 2017 is als landelijk thema gekozen: 'Boeren, burgers en buitenlui'. De nadruk ligt hiermee sterk op mensen en op hun onderlinge economische en culturele relaties, waaronder voedsel, grondstoffen, handel, vervoer, communicatie en markten. Deze thema's zijn op hun beurt verbonden met talloze gebouwen, monumenten en andere objecten: van boerderijen, melkfabrieken, werkplaatsen, tolhuizen, molens tot pakhuizen, winkels, buitenplaatsen en bierbrouwerijen.

Het thema verbindt stadsbewoners, plattelandsbewoners en mensen met een rondtrekkend bestaan, en het verbindt uiteenlopende historische perioden met het heden.

Heerlen heeft het thema 'Boeren, burgers en buitenlui' vertaald in drie routes.

De uitgestippelde routes te Heerlen vertellen dan ook het verhaal van de vestiging van de mens en haar tocht richting het stadswezen. Daarom voert de rode route (rood staat voor baksteen) langs de Benzenraderweg, een historische radiaal met een gevarieerde bebouwing, die de binnenstad verbond met de groene ommelanden van 'de boeren en de buitenlui'.

Het meest kenmerkende aan de weg naar Benzenrade is de lintbebouwing. Iemand die vanuit de drukke binnenstad van Heerlen komt, beseft niet dat hij zich nog steeds in de bebouwde kom van Heerlen bevindt.

Vlak naast Benzenrade is tussen 1964 en 1968 het De Wever-Ziekenhuis gebouwd. Benzenrade heeft, ook al ligt het vlak bij een streekziekenhuis, toch zijn oorspronkelijke dorpskarakter weten te behouden.

In Benzenrade ontspringt bij een boerenhoeve de Geleenbeek, alwaar de Heerlense geschiedenis begint.

De tweede wandelroute is blauw (blauw staat voor water) en voert langs de Geleenbeek, door het groene landschap. Deze route treft u aan in een aparte folder.

BankGiro
Loterij

Open
MONUMENTENDAG
Heerlen

Colofon

Dit is een uitgave van de Commissie
Open Monumentendag Heerlen
© september 2017

Teksten, foto's, eindredactie

Werkgroep Open Monumentendag Heerlen

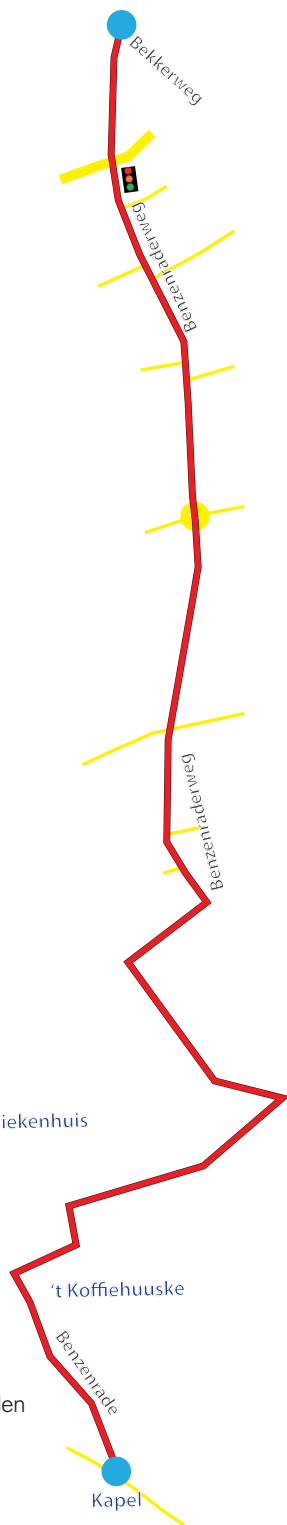
Concept en lay-out

T-Force Communicatieburo, Heerlen

Drukwerk

B-mediagroep, Maastricht

Zie voor alle informatie over Open Monumentendag Heerlen
de website: www.openmonumentendagheerlen.nl.

De weg van Benzenrade naar Heerlen

De Benzenraderweg is een historische radiaal met een gevarieerde bebouwing, die als de spaak van een wiel, de stad verbond met de groene ommelanden, of anders gezegd de “boeren en buitenlui met de burgers van de binnenstad”.

Ruimtelijke ingrepen dreigden deze route naar het buurtschap Benzenrade af te snijden. Minstens vier keer werd het mes gezet in het oude doorlopende karakter van deze weg vol afwisselende bebouwing. Op de eerste plaats was dat de doortrekking van de Welterlaan naar de Bekkerweg. Vervolgens de aansluiting van de Burgemeester Waszinkstraat op de westelijke stadsautoweg (bij het huidige wijkgebouw A gene Bek). Deze verbinding is later teniet gedaan. Verder werd de Tichelbeekstraat verlengd naar Welten.

De meest rigoureuze ingreep was de bouw van het Ziekenhuis waardoor het meest heuvelachtige deel van deze weg bij het onzichtbaar Heerlen ging behoren. Ondanks alles is de Benzenraderweg een karaktervolle straat gebleven.

Er is al veel verteld over de Benzenraderweg. Indrukwekkend zijn de verhalen over de Tweede Wereldoorlog. Tijdens een vergissingsbombardement van de Britse luchtmacht op 5 oktober 1942 werden 19 huizen onbewoonbaar (nr. 150 - nr. 193). John Hawinkels schreef over de oorlogsjaren in zijn ouderlijk huis (nr. 201). In die tijd kon je van daar uit ver kijken naar de Kunderberg.

Boeiend zijn de jeugdherinneringen van Wim Jongen. Hij vertelt over de open

weiden die grensden aan de Benzenraderweg. Voor de kinderen een waar speelparadijs. Ook al kon het gebeuren dat je met je gezicht aan het prikkeldraad bleef hangen. Zijn waarnemingen laten zien dat de woonomgeving na de oorlog was vermengd met veel dagelijkse ontmoetingspunten. Zoals de kapper, de bakker, de snoepwinkel, de drogist, de kruidenier, de groenteman, het bekende café Schoenmakers, de bloemenwinkel en de rijwielhersteller.

1. Kapel Benzenrade 24 Bouwjaar: 1925 M. Meertens cs

Vertrek en loop rechts Benzenraderweg naar Heerlen. Volg deze weg tot “t Koffiehuuske”.

De kapel ligt op een driesprong midden in de buurtschap Benzenrade. De kapel is omgeven door een plantsoen, begrensd door een ligusterhaag. De rechthoekige kapel is opgetrokken in Kunradersteen met voor de ingang een afdak, dat steunt op twee pilaren.

De kapel heeft een met zwarte dakpannen gedekt, licht geknikt zadeldak. Op het dak bevindt zich een kleine dakruiter, bekroond met een eenvoudige kruis.

Het afdak boven de ingang is met dezelfde soort pannen gedekt. Aan de voorzijde is een grote, rechthoekige toegangsdeur in hout en glas aangebracht. Aan weerszijden bevindt zich een rondboogvenster. Ook in de achterzijde is een klein rond raam aangebracht.

Het ruime interieur is witgepleisterd en heeft een schrootjes tongewelf. In de boog aan de voorkant is een muurschildering aangebracht. Op een houten altaar, dat via drie trappen te bereiken is, staat een polychroom (meerkleurig) H. Hartbeeld. Links van het altaar staat een beeld van Maria met kind.

Na "t Koffiehuuske" voor het viaduct naar rechts.

Bij de grote kruising oversteken en het trottoir naar rechts volgen (richting autoweg).

In de jaren veertig en vijftig kampte het Heerlense St. Joseph-ziekenhuis met ernstig ruimtetekort. Plannen voor een nieuw en groter ziekenhuis buiten het centrum van Heerlen werden gemaakt. Het De Wever-ziekenhuis (later Atrium Medisch Centrum genaamd) aan de Henri Dunantstraat werd in 1968 in gebruik genomen, vernoemd naar de arts die in 1904 het ziekenhuis stichtte. Het is een zogenaamd Breitfuß-ziekenhuis: in de brede, lage voet bevinden zich de poliklinieken en behandelafdelingen, en in de hoge flat de verpleegafdelingen.

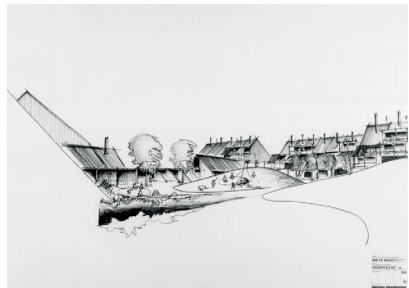
Het gebouw is een goed voorbeeld van functiescheiding, een belangrijk thema in de architectuur van de jaren zestig. Zo worden patiënten bijvoorbeeld alleen in de voet van het gebouw geopereerd, om vervolgens weer naar hun kamer gebracht te worden in de flat van het gebouw.

Loop onder het viaduct door en neem het voetpad naar links ter hoogte van de hoge flat.

2. Ziekenhuis Zyderland Henri Dunantstraat 5 Bouwjaar: 1968 Swinkels, Salemans & Knibbler

3. Terraswoningen, Douve Weien Dilleggaard Bouwjaar: 1976 Bart Wauben

Door het bestemmingsplan Douven Weiden werd het verbindende karakter van de oude Benzenraderweg weggevaagd. De doorgaande lijn van de kapel in Benzenrade tot aan de Villa Peutz werd doorbroken.

De aanleg van de terraswoningen aan de Dillegaard getuigt van de inzichten uit de jaren zeventig, als reactie op de naoorlogse Bijlmerachtige revolutiebouw van hoge, rechthoekige blokken met lange galerijen. Door de piramidale opbouw, speelse sprongen, v-vormige balustrades, deels ronde vorm en variaties in de gevel probeert men de meer kleinschalige, menselijke maat te herstellen.

Deze "Shelter-architectuur" wil een gevoel van geborgenheid geven. De terraswoningen zijn een integraal onderdeel van de nieuwe woonwijk met veel groen en een kleinschalige clustering. Zij schermen de wijk ook visueel en geluidstechnisch af van de snelweg. Het complex heeft aan de snelwegzijde een "dove gevel".

Naast veel positieve geluiden hoor je tegenwoordig ook kritische meningen. De keuze voor de corridor in het midden, dus van buiten niet zichtbaar, wordt wel eens als naargeestig ervaren.

Volg het voetpad tot u na het tweede, lage complex, de trapjes af kunt. Hier loopt u rechtdoor naar de Benzenraderweg.

Loop nu naar links, Benzenraderweg, en volg deze weg tot de rotonde.

4. Niet gebouwde, experimentele woningen Benzenraderweg 270 Laurens Bisscheroux

De Benzenraderweg was een inspirerende bouwlocatie. Enkele zijn tot "onzichtbaar Heerlen" gaan behoren. De dichter Leo Herberghs herinnerde zich: "beschilderde huizen zouden er komen en ik zou gedichten maken die afgebeeld zouden worden op de muren. Er was een beeldhouwer bij betrokken en een schilder die alles wist van kleur. De paden langs de huizen zouden een speciale vorm krijgen, geplaveid met stenen waar woorden op gebeiteld stonden".

Tijdens de wederopbouwperiode hadden onherbergzame stadsuitbreidingen het landschap aangetast.

De regering bevorderde experimentele woningbouw met dubbelgrondgebruik, de woonefgedachte, nieuwe vormen van schakelingen, flexibele indelingen, overdekte binnenstraatjes en centraal wonen. Dit niet uitgevoerde ontwerp kan worden gezien in het verlengde van dit beleid.

De rastervormige loopbruggen en ontmoetingspunten geprojecteerd in de omgeving van basisschool De Tovercirkel, waren karakteristiek voor het Nederlandse 'Structuralisme'.

Achter de bebouwing van de Benzenraderweg zou de piramidale opbouw met golfplaten en hoog uitstekende glimmende schoorsteenpijpen te zien zijn geweest. Speelbosjes en speelweiden hadden aansluiting

gevonden bij het groen van de Geleenbeek.

De 132 woningen zouden keuze-mogelijkheden hebben geboden voor buitenkamers, hobbykamers of volières. De denkbeelden van Bisscheroux hadden een utopisch karakter. Hij wilde geen huizen bouwen, maar gemeenschappen.

5. Appartementen

Benzenraderweg 1-27

Bouwjaar: 2005

Teeken-Beckers-architecten

Liefhebbers van de moderne architectuur kunnen op het punt, waar de oude Benzenraderweg uit het zicht verdwijnt en overgaat in de Vruschemigerweg, moderne architectuur bewonderen. Hier lag de carrosseriefabriek van Well & Goerke, lange tijd aan de rand van de bebouwde kom van Heerlen. Via de oude Molenweg en de Eurenderweg was destijds het gehucht de Euren te bereiken.

Teeken-Beckers-architecten ontwierpen hier een rechtlijnig appartementen-gebouw met aansluitend een moderne woonstraat met laagbouw in dezelfde stijl.

Volgens de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit van Heerlen behoort dit project tot de 'beste' plannen van 2005 in Heerlen. Opmerkelijk is de strakke moderne vormgeving, staal en glas in combinatie met donkere en lichte bakstenen en de overstekende verdieping bij de Benzenraderweg. Dit laatste hilarische detail knipoogt naar de zwaartekracht, een van de belangrijkste natuurkrachten op aarde.

6. Meisjeshuis

Benzenraderweg 275

Bouwjaar: 1959

Frits Peutz

Niet zo bekend is dat er aan het laatste stuk van de Benzenraderweg (nr. 275) nog een pand van Peutz is te zien.

Het is op het eerste gezicht een eentonig bakstenen blok dat echter wel aandacht opeist. De negen op elkaar lijkende raamkozijnen hebben allemaal één links bovenlicht. Het pand heeft een met dakleer afgeplakt licht hellend zadeldak.

Er is gebouwd zonder ornamenten op een manier die doet denken aan de verschillende kantoorgebouwen van Peutz. Je zou er makkelijk een wit gepleisterde afwerking bij kunnen denken. De gevelstructuur is symmetrisch.

De centraal geplaatste voordeur heeft een hardstenen omranding. Het metselwerk is afgewerkt met volle geborstelde voegen. Door de toepassing van de natuurlijke materialen en bescheiden afmetingen lijkt hij hier rekening te hebben gehouden met het karakter van de Benzenraderweg.

Het gebouw is tot stand gekomen in 1959 als 'Meisjeshuis' voor de Stichting Katholieke Gezinszorg. In 1974 werd dit bouwwerk uitgebreid en in 1976 werden nr. 273a en nr. 275 samen gevoegd. Er konden ongeveer twintig gezinsverzorgsters in wonen. Nu zijn het studentkamers.

7. Woningen

Benzenraderweg 210-218/245-253

Bouwjaar: 1922

Zeeger Gulden & Melle Geldmaker

Verder in de richting van het Heeserveld staan 10 woningen ontworpen in 1922 onder leiding van twee bekende Amsterdamse architecten.

Zij zijn in ieder geval opgevallen door hun denderende namen: Zeeger Gulden en Melle Geldmaker. Zij hadden van 1910-1930 een heel actief en productief architectenbureau dat excelleerde in grote hoeveelheden

sociale woningbouw en duizenden woningen op haar naam schreef.

Zoals de inmiddels gesloopte woninggroep 'Meezenbroek' uit 1921 voor de woningvereniging 'Glück Auf'.

De tien woningen aan de Benzenraderweg flankeren met twee bouwblokken van vijf woningen de oude route langs het beekdal.

Ieder blok heeft twee symmetrische indelingen met de trappenhuizen tegen elkaar en een middenwoning. De twee blokken zijn ten opzichte van elkaar verschoven zodat er twee keer drie woningen tegenover elkaar liggen.

Dit stedenbouwkundige aardigheidje is wellicht voortgekomen uit de percelen aan de Benzenraderweg die we nu nog kunnen herkennen aan de vorm van de achtertuinen.

De woningen verdienen aandacht omdat het nog representanten zijn van de mijn-geschiedenis. Kleine exemplaren uit een verloren geraakte grote verzameling.

Ga bij de rotonde rechtdoor en volg deze weg (Benzenraderweg) tot de stoplichten.

8. Hofjes-woningen
Benzenraderweg 193-179
Bouwjaar: 1921
Middenstands Bouwvereniging
Heerlen

Op het uitbreidingsplan van 1936 werd een verbindingsweg getekend als verbinding tussen de Caumerbeek en de Weltervijver (Burgemeester Waszinkstraat). Bij het snijpunt met de Benzenraderweg staan 45 woningen gebouwd door de Middenstands Bouwvereniging Heerlen in 1921. Het merendeel ligt in de vorm van een klein hofje aan de Adriaan Sassenstraat, maar de aangrenzende straten Burgemeester Waszinkstraat en Benzenrader doen ook mee.

De bijna verticaal doorgetrokken daklijnen doorbreken het lineaire patroon van de oude straten. Frappant zijn de gemetselde rondbogen van de voordeuren die soms bij tuinmuren worden herhaald. De woonkamer heeft een licht naar buiten geknikte houten kozijn met een eigenaardige gegroefde betimmering. De houten delen werden geschilderd in de witgele kleur van de Bentheimer zandsteen (Paleis op de Dam). De huizen staan op een plint uitgevoerd met lagen donkere steen en gescheiden door een rollaag.

Links en rechts van de voordeur zijn smalle zijlichten aangebracht, als spleten in het gesloten metselverband. Dit thema is ook terug te vinden in de topgevels. Schuine stroken in koppenverband omzomen de kantpannen van deze topgevels. Hier en daar zit een versiering in de vorm van een kruisje in de voorgevel.

9. Ambtenaarswoningen
Benzenraderweg 152-130
Bouwjaar: 1918
P.A.H. Hornix

Met de achtertuinen naar het westen in de richting van de Weltervijver en het Aarveld werden aan de Benzenraderweg door de Gemeentelijke Dienst een rij van 12 'ambtenaarswoningen' gebouwd. De architect was P.A.H. Hornix, directeur Openbare Werken Heerlen, die ook het ontwerp maakte voor het inmiddels gesloopte politiebureau aan de Akerstraat en later tekende voor de bekende watertoren in Breda.

Het geheel heeft een symmetrisch opzet. Acht woningen hebben een voorgevel die ongeveer een meter hoger is gemetseld dan het dak. De andere voorgevels zijn lager gebleven en reiken tot het dak.

De blokken zijn plat afgedekt. Maar door de decoratieve gevel beëindiging kan men niet spreken van een strak blok. De middenas was gedacht als een theatrale poort in een gesloten straatwand die de toegang zou moeten vormen naar het tuinpad.

Het sterke verticalisme met veel rode baksteen maakt van het straatbeeld een aparte gewaarwording. In de gevels zijn zeshoekige en achthoekige motieven verwerkt.

De met veel fantasie gemetselde vertandingen, de luifel boven de voordeur en de toepassing van scherpe driehoeken geeft de voorgevel een expressionistische uitstraling.

**10. Arbeiderswoningen
Benzenraderweg 117-135
Bouwjaar: 1910
J. Dillewijn**

Opmerkelijk is het project van 10 arbeiderswoningen (nr. 117-135) gebouwd in 1910. Opdrachtgever was de woningvereniging Heerlen.

Het ontwerp lijkt te zijn geïnspireerd door de gebogen ligging van oude weg van Heerlen naar Benzenrade. Er zitten in de gevel veel gebogen lijnen, zoals de

golfjes op de scheiding tussen de rode baksteen en het witte pleisterwerk. Een rondboog accentueert het midden.

De symmetrische aanpak wordt versterkt door het geheel onder te verdelen in twee blokjes, met de voordeuren steeds naast elkaar en het laatste en het eerste blokje een beetje naar voren te verschuiven. De zandsteenblokken die corresponderen met de tussendorpel van de kruisvormige raamindeling (ook wel kalf genoemd) geven het geheel een sterk samenbindend karakter.

Dit geldt ook voor een cordonband die oorspronkelijk alle ramen op de eerste verdieping met elkaar verbond. Oorspronkelijk was het cirkelvormige boogveld boven de twee ramen ook uitgevoerd in rode bakstenen. Het frisse rode pannendak en de uniform groen gekleurde voordeuren maken dit deel van de straat tot een bewonderenswaardige gebogene bocht.

**11. Dubbelblokken en
geschakelde woningen
Benzenraderweg 105-127
Bouwjaar: 1921
Jos Cuypers**

Aan het einde van de 19^e eeuw werd ambachtelijk metselwerk soms versierd met geglaazuurde bakstenen. Berlage deed dat in 1914 bij het bekende Jachtslot Sint-Hubertus op de Veluwe. De groene steen werd verkregen door voor het bakproces een papje witbakkende aarde vermengd met koperoxide op de klei te smeren.

Dit schijnbaar kleine detail is de sleutel naar de geschiedenis van deze woninggroep. De groene geglaazuurde bakstenen werden toegepast bij 30 woningen aan de Benzenraderweg, Burgemeester Savelbergstaat en Leonard Stassenstraat, meestal in combinatie met een opvallende rode baksteen.

Deze woningen zijn net even anders en vallen daardoor op in het lang-gerekte straatbeeld. Het gaat hier om een project van 11 dubbelblokken en 8 geschakelde woningen voor de 'Ambtenaars Woningvereniging Woningzorg' in opdracht van 'Ons Limburg'.

De blokvormig uitgebouwde entreepartij met twee gecombineerde voordeuren geeft deze woninggroep een extra cachet. De oorspronkelijke woonkamers hebben een indeling gebaseerd op de oude schuifraamconstructie met een zesruits bovenlicht en daaronder één grote lichtopening.

Tenslotte tonen de bouwtekeningen uit 1921, platte horizontale dakkapellen zoals ook te zien zijn bij de huizen aan de Aarweg.

12. Middenstandswoningen en een winkelhuis Benzenraderweg 92 Bouwjaar: 1922 Nic Ramakers

De karakteristieke hoekbebouwing bij de Aarweg kwam tot stand door een ontwerp van de Sittardse Architect Nic Ramakers.

Tussen de ramen van de eerste verdieping bracht hij ambachtelijke bakstenen verfraaiingen aan in de vorm van parallel-arceringen. Het dak komt als het ware los van de eerste verdieping.

Door deze expressionistische details kreeg deze groep een unieke en bijzondere identiteit. Dit deed Ramakers onder andere ook bij de Kasteelbuurt in Hoensbroek. De ramen zijn verdeeld met horizontale roeden in hetzelfde ritme als de metselwerkversiering. Dit stijlelement wordt vaker beschreven als een kenmerk van de Amsterdamse School en wordt ook wel 'ladder venster' genoemd.

In de oorspronkelijke uitvoering van het timmerwerk van deuren en het metselwerk voor de hoofdentree zijn ook art-nouveau-achtige oplossingen te herkennen. Het behoud van deze bijna uitgestorven kenmerken geeft de Benzenraderweg ter plaatse van de Aarweg een beetje museale functie.

**13. Naoorlogse woninggroep,
met o.a. 20 duplex-woningen
Benzenraderweg/Dr. Jaegerstraat
Bouwjaar: 1949
N.V. Mij. Oranje Nassau Mijnen**

In 1949 realiseerde het Bouwbureau van N.V. Mij. Oranje Nassau Mijnen 22 woningen op de hoek van de Dr. Jaegerstraat. Tekeningen ervoor, zo bleek uit het archief van Rijkzucht, zijn gemaakt door B. Zoetbrood en E. van Maastricht. Deze naoorlogse woninggroep is rationeel van opzet en doet mee met de Delftse School en haar visie op de maatschappij.

De Benzenraderweg werd daardoor plaatselijk breder. Men gebruikte aangepaste daken en uitgekraagde baksteendetails zoals die werden toegepast bij boerderijen. Herkenbaar zijn de dakgoten met uitstekende gootklossen, de in het oog springende schoorstenen in het verlengde van de kopgevel evenals de spitse dakkapelletjes. Ramen hebben vaak getoogde bogen. De houten kozijnen hebben onderverdelingen met glasroeden en luiken. Rond de dubbele ingangen en bij enkele bijzondere vierkante ramen zijn randen gemaakt van Kunradersteen.

Het project toont overeenkomsten met een andere woninggroep, iets verder, langs de Benzenraderweg (en de Pluimaekersstraat).

**14. Appartementencomplex
Benzenraderweg/Dr. Jaegerstraat
Bouwjaar: 2016
Lancée architecten**

Het karakter van de Benzenraderweg kan worden omschreven als een lintbebouwing. Straatgevels lagen meestal, zonder voortuinen, direct aan het trottoir. De huizen staan schouder aan schouder.

Na de start van de mijnbouw is het bouwen aanvankelijk weinig planmatig. Zo hier en daar worden rijen huizen gebouwd. Er is nog geen visie op de ontwikkeling van het achterland. In het uitbreidingsplan van 1936 werd er voor gekozen om nieuwe gesloten bouwblokken aan deze weg te situeren, die ook passen in een stedenbouwkundig concept voor Bekkerveld, Aarveld en Heeserveld.

In de periode 1962-1964 werden onder Burgemeester Charles van Rooy de straatbomen van de Welterlaan gerooid. Het brede profiel werd over het open

veld doorgetrokken. Er zou een gesloten bouwblok worden gevormd rondom tuinen zoals die reeds aan de Dr. Jaegerstraat aanwezig waren. Hier stond het moderne witte politiebureau dat in 2002 werd gesloopt. Op de hoek van de Benzenraderweg en de Dr. Jaegerstraat bouwden VOC met Lancée architecten in 2016 een kleinschalig appartementen complex. Deze bakstenen hoekoplossing herstelde het oorspronkelijke idee van het gesloten bouwblok. De architectuur is sober en bescheiden met zo hier en daar een verwijzing naar de Amsterdamse school.

Steek bij de stoplichten recht over en loop het laatste stukje Benzenraderweg.

15. Voormalige Mijschool
Benzenraderweg 1
Bouwjaar: 1962
Theo Boosten

Het eerste huis was de bloemenzaak van Erven gelegen op de hoek van de Bekkerweg en de Benzenraderweg dat in de jaren zestig werd gesloopt.

Nr. 1 is nu de voormalige mijschool uit 1962. De school bestaat uit twee compartimenten, een evenwijdig aan de Benzenraderweg en een ander is er als

een hockeystick overheen gelegd. Hierdoor ontstaat een overhuidde entree, geflankeerd door twee kolommen en een blinde gevel. Hierop werd een kleurrijk glasmozaïek aangebracht waarvan de contouren nog te zien zijn.

Het lage deel aan de Benzenraderweg heeft een sterke plasticiteit terwijl het hoge deel een meer massief doorlopend karakter heeft.

Interessant is de verschaling van de gevels. Aan de noordzijde zijn namelijk vier rijen vensters aangebracht op twee verdiepingen. Aan de zuidzijde zijn dat er maar twee. Als contrast is naast schoon beton ook mijnsteen toegepast.

16. Fietsenmaker Marsael
Benzenraderweg 22 en 24
Bouwjaar: Vooroorlogs
Architect: onbekend

Dit pand maakt deel uit van een lange rij afwisselingsrijke woningen, die na de Eerste Wereldoorlog ontstonden, toen Heerlen vanwege de expanderende mijnbouw ook behoefte had aan degelijke, iets betere woningen.

Dit pand heeft altijd al woonhuis, winkel en werkplaats gecombineerd.

Door evenwichtig gebruik te maken van horizontale en verticale lijnen ontstaat een strakke voorgevel van drie verdiepingen, die opvalt ondanks de tussenliggende positie van het pand. De afwisseling van gebruikte materialen (baksteen, beton, hout en nu ook nog metaal) levert een frisse uitstraling op.

De verbouwing tot de huidige fietsenwinkel en werkplaats heeft op verdienstelijke wijze rekening gehouden met het bestaande beeld.

De oude Benzenraderweg is een gebied geworden met veel variatie. Naast min of meer traditionele woningen werden moderne complexen aangelegd. Pal tegenover de huidige fietsenmaker "Marsael" werd ongeveer vijftig jaar geleden het "ensemble van Boosten" aangelegd in de stijl van het toen heersende horizontalisme: de voormalige Mijschool, de brandweerkazerne en het inmiddels gesloopte politiebureau.

17. Klokkenmakerij De Til **Benzenraderweg 20** **Bouwjaar: 1923** **Henry Dassen**

Op nr. 20 staat 'De Til' (de voormalige kruidenier) van klokkenmaker H. Duif

met een fraai uitgevoerde etalage met rond lopend glas en glas-in-loodbovenlichten.

Dit pand uit 1923 naar een ontwerp van architect Henry Dassen is bijzonder te noemen omdat de winkelpui, de etalage en portieken, niet aan de huidige trend zijn aangepast.

18. Woonhuis **Benzenraderweg 2** **Bouwjaar: 1938** **H.H. Lendfers**

Interessant is nr. 2 in 1938, gebouwd met architect H.H. Lendfers. Het heeft een kubistische opzet met plat dak en zwarte geglazuurde kantpannen.

De witte strakke gevel heeft een ruwe bepleistering, in de bouwtijd bekend als 'terra nova' stucwerk.

De betonnen luifel boven de voordeur en de compositie van de ramen en deuren, zijn ontworpen in staal met een blauwe kleur. Deze kenmerken sluiten aan bij de burens en maken duidelijk dat dit bouwwerk in de architectonische voetsporen van Frits Peutz wilde treden.

De plattegrond, ongeveer 12 meter breed, heeft de vorm van een driehoek.

Aan de achterzijde ligt een kleine binnenplaats.

Aan het einde van de Benzenraderweg ziet u de nummers 19 en 20 van deze rode route, die hier eindigt.

19. Huis op de Linde
Oude Lindestraat 1
Bouwjaar: 1931
Frits Peutz

Deze atelierwoning werd als een van de eersten ontworpen volgens de uitgangspunten van het Nieuwe Bouwen. Het half vrijstaande pand bestaat uit twee in elkaar geschoven volumes van drie en vier bouwlagen onder platte daken.

De cementputz gevels hebben een asymmetrische gevelindeling met grote, voornamelijk liggende rechthoekige grijsblauwe stalen vensters met ongeglazuurde dorpelstenen. In de gevel bevinden zich rechthoekige deuren gelegen onder luifels en bereikbaar via trappen met balustrade en leuningen.

De cultuurhistorische waarde van het pand wordt bepaald door de combinatie van functie en toegepaste bouwstijl.

Er is tevens een bijzondere samenhang tussen exterieur en interieur.

In 1991 volledig gerestaureerd en ingericht als kantoor voor Coumans Planburo.

20. Voormalig kantoorpand
Bekkerweg 5
Bouwjaar: 1981
Laurens Bisscheroux

Dit is het kantoor ontworpen voor Moret & Limperg in de periode 1976-1978. De stompe hoek tussen de Nobelstraat en Bekkerweg is de basis voor het ontwerp.

Aan weerszijden van de hoofdingang liggen de kantoorruimtes die allen verschillend van vorm zijn. Eigenzinnige toepassing van kapjes, sprongen in de gevel en de uitspringende zitramen in de gevel die oorspronkelijk een zachtblauwe kleur hadden. Dit gebouw laat zien dat Laurens verlangde naar een kleinschaligere, menselijkere en meer gekleurde wereld.

Door toepassing van een zachtblauwe kleur van de frontpuien tracht de architect een link te leggen naar de kleurstelling van boerderijen in het Limburgse Landschap.

